

خبر

فیکارو افشارکرد

طرح ۳ مرحله‌ای برای صلح خاورمیانه

● روزنامه فرانسوی لوفیکارو جزئیات طرح سه‌مرحله‌ای آمریکا برای صلح در فلسطین را که از سوی جارد کوشنر، داماد و مشاور رئیس‌جمهوری آمریکا به ژان ایو لودریان، وزیر خارجه فرانسه ارائه شده بود، منتشر کرد. به گزارش ایسنا، روزنامه فرانسوی لوفیکارو به‌نقل از یک منبع که در نشست ۱۷ دسامبر ۲۰۱۷ حضور داشت، نوشت: طرح پیشنهادی آمریکا شامل سه مرحله بوده و مرحله اول آن به رسمیت‌شناختن کشور فلسطین با پایتختی ابودیس در شرق قدس بوده و شامل نوار غزه و ۳۸ درصد از کرانه‌باختری می‌شود. لوفیکارو در ادامه نوشت: امانوئل مکرون، رئیس‌جمهوری فرانسه قصد دارد فرصتی را به طرح پیشنهادی دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا بدهد و در این راستا معاون مشاور دیپلماتیک خود را برای ارزیابی نظر فلسطینی‌ها نسبت به طرح آمریکا به رام‌الله اعزام کرد. در مرحله دوم این طرح مذاکرات میان اسرائیل و سازمان آزادی‌بخش فلسطین درباره مرزها و شهرک‌ها و نیز صدها شهرک واقع در منطقه «ج» انجام می‌شود. علاوه بر این مسئله حضور نظامی رژیم صهیونیستی در کرانه‌باختری و پرونده آوارگان فلسطینی ارائه و بررسی خواهد شد. ترامپ در دیدارش با بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل در حاشیه نشست مجمع جهانی اقتصاد در داووس تاکید کرد: مسئله قدس هرگز در دستور جلسه هیچ‌گونه مذاکرات صلحی در آینده میان دو طرف فلسطینی و اسرائیلی مطرح نخواهد بود. ترامپ در این دیدار تاکید کرد: سفارت آمریکا در قدس در یک سال آینده بازگشایی خواهد شد و این اقدام حرکتی تاریخی و بسیار بااهمیت است. ترامپ مدعی شد: مسئله قدس گفت‌وگوها میان دو طرف فلسطینی و اسرائیلی را با مانع روبه‌رو کرده و خارج‌کردن آن از دستور جلسه مذاکرات فضا را برای تحقق پیشرفت در این زمینه فراهم خواهد کرد. او در ادامه طرف فلسطینی را مسئول حاصل‌نشدن پیشرفت در این زمینه دانست. ترامپ به فلسطینی‌ها هشدار داده بود، درصورتی‌که از بازگشت به مذاکرات با اسرائیلی‌ها اجتناب کنند، کمک‌های آمریکا به آنها کاهش خواهد یافت.

لغو ممنوعیت ورود مهاجران به آمریکا

● ممنوعیت پذیرش پناهجو از ۱۱ کشور که از سوی دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا اعمال شده بود، برداشته می‌شود اما وزارت امنیت داخلی آمریکا اعلام کرد که تمهیدات امنیتی در مورد پذیرش پناهجویان از کشورهایی که «ریسک بالا» برای امنیت ملی آمریکا دارند، افزایش یافته است. وزیر امنیت ملی آمریکا با اعلام این خبر همچنین گفت پرونده این پناهجویان پس از تایید نیز به‌طور مرتب بازبینی و به‌روز می‌شود. هرچند ممنوعیت ۱۲۰روزه دونالد ترامپ برای ورود پناهجویان به آمریکا در ماه اکتبر به پایان رسید اما این ممنوعیت برای شهروندان ۱۱ کشور با «ریسک بالا» برای امنیت آمریکا تاکنون پابرجا مانده بود. نام این ۱۱ کشور هنوز رسماً اعلام نشده است اما بر اساس گزارش سازمان‌های مربوط به پناهندگان، این کشورها ایران، مصر، عراق، لیبی، مالی، کره‌شمالی، سومالی، سودان جنوبی، سودان، سوریه و یمن هستند. غیر از کره‌شمالی سایر این کشورها اکثریت مسلمان دارند. وزیر امنیت داخلی آمریکا گفته است که در جریان بررسی دقیق تقاضای پناهجویان این کشورها باید تصمیم شود که «افراد مجرم و خطاکار» قصد سوءاستفاده از برنامه پناهندگی آمریکا را ندارند. دونالد ترامپ برخلاف باراک اوباما قصد دارد به‌طورکلی پناهجوی کمتری را در ایالات متحده بپذیرد. در ماه سپتامبر دولت ایالات متحده مرز پذیرش پناهجو را از سقف ۴۵ هزار نفر تعیین کرد. این مرز برای سال مالی ۲۰۱۸ که از اکتبر ۲۰۱۷ شروع شد معتبر است. در سال مالی ۲۰۱۷ نیز تنها ۵۴ هزار پناهجو به آمریکا وارد شدند. این نتیجه قانون ممنوعیت ۱۲۰ روزه ورود پناهجو از ۱۱ کشور به آمریکا بود که در ماه ژوئن از سوی دیوان عالی ایالات متحده تایید شد. دونالد ترامپ از آغاز دوران ریاست‌جمهوری‌اش نه‌تنها در مورد پناهجویان بلکه درباره سفر عادی به آمریکا برای اتباع کشورهای عمداً مسلمان نیز محدودیت‌هایی را اعمال کرده است. در آخرین فرمانی که از سوی ترامپ دراین‌باره صادر شد، مصوبه‌ای درباره پناهندگان وجود نداشت و در حقیقت از ماه اکتبر، سیاست پناهندگی از این فرمان جدا شده است. در تردیدترین نسخه فرمان، سفر اتباع شش کشور عمداً مسلمان به ایالات متحده با محدودیت‌هایی روبه‌رو شده است. این شش کشور عبارت‌اند از: ایران، یمن، لیبی، سومالی، سوریه و چاد. علاوه بر این سفر شهروندان کره‌شمالی و نیز اعضای دولت ونزوئلا نیز به آمریکا ممنوع شده است. تصمیم نهایی درباره این فرمان را دیوان عالی در واشنگتن اتخاذ خواهد کرد. استدلال ترامپ برای اعمال این محدودیت‌ها «حفاظت از شهروندان آمریکایی در برابر تهدیدهای تروریستی» است. منتقدان اما این قوانین را تبعیض علیه مسلمانان می‌دانند.

وزارت خزانه‌داری آمریکا از انتشار گزارشی در آینده نزدیک خبر داده که از روابط میان کرملین و غول‌های مالی این کشور پرده برمی‌دارد. این افشاکری خبر بدی برای ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه است که خود را برای یک دوره چهارساله ریاست‌جمهوری آماده می‌کند. همین مسئله باعث شده تا کرملین نسبت به انتشار این گزارش واکنش تندی نشان داده و آن را نشانه مداخله آمریکا در انتخابات ریاست‌جمهوری روسیه بداند. از دیگر سو، ایالات متحده روز گذشته اقدام به انتشار فهرستی از سیاست‌مداران و غول‌های مالی روسیه به‌عنوان بخشی از قانون تحریم‌های جدید خود علیه این کشور کرد؛ اقدامی که از نظر مسکو می‌تواند موجب‌ات تشدید تنش میان دو کشور را فراهم آورد. در همین زمینه کنستانتین کوزاچف، رئیس کمیته امور بین‌الملل پارلمان روسیه انتشار این فهرست را نمونه بارز «پارانویای سیاسی» در ایالات متحده دانسته است. هرچند وزارت خزانه‌داری آمریکا متعاقباً اعمال تحریم‌ها علیه افراد حاضر در این فهرست را انکار کرد اما به نظر می‌رسد این مسئله می‌تواند بر روابط دو کشور و مسائل داخلی در روسیه تأثیرگذار باشد. در واقع افرادی که نام آنها در این فهرست آمده است، همگی یا در زمره حلقه نزدیکان ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه محسوب می‌شوند یا افرادی هستند که از ارتباط با او، به نحوی منتفع شده‌اند. اما چرا صرف انتشار فهرستی از چهره‌های سیاسی و میلیارد‌ردهای روسی باید خشم مسکو را به دنبال داشته باشد؟ از نظر کرملین، انتشار این فهرست از دو جهت به مسکو ضربه می‌زند. نخست، بحث ارتباط غول‌های مالی با کرملین می‌تواند انتخابات ریاست‌جمهوری در این کشور را تحت‌الشعاع قرار دهد و از دیگر سو، مطرح‌شدن احتمال فرارگرفتن این افراد در فهرست تحریم‌ها، خبر خوبی برای اقتصاد این کشور نیست.

بسیاری از تحلیلگران سیاسی این حرکت ایالات متحده را اقدامی تلافی‌جویانه توصیف کرده‌اند. پرونده مداخله روسیه در انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۲۰۱۶ در آمریکا هرچند به مراحل پایانی خود نزدیک شده اما همچنان مفتوح است. دموکرات‌ها هک‌شدن ایمیل‌های ستاد مرکزی حزب دموکرات را به هکرهای روسی و کرملین نسبت می‌دهد. هرچند تاکنون همدستی ستاد دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا و روسیه اثبات نشده است اما دستگیری‌های اخیر از جمله جورج پادادوپولوس، مشاور ستاند انتخاباتی ترامپ، به اتهام تلاش برای برقراری ارتباط با کرملین، به این شائبه‌ها قوت بخشیده است. به نظر می‌رسد ایالات متحده از انتشار این فهرست دو هدف را دنبال

آمریکا از رابطه کرملین با غول‌های مالی پرده برمی‌دارد

پاتک به کرملین

می‌کند. از یک سو می‌کوشد با شاخ‌وشانه‌کشیدن برای روسیه، اعتبار از دست‌رفته خود را نزد افکار عمومی داخلی و خارجی بازیابد و از دیگر سو این اقدام تلاشی است در جهت مهار قدرت داخلی و خارجی پوتین. طبق گفته دیمیتری پسکوف، سخنگوی کاخ کرملین، انتشار این فهرست می‌تواند به وجهه و اعتبار تاجران و سیاست‌مداران حاضر در فهرست لطمه بزند. درواقع این فهرست در حالی منتشر می‌شود که ایالات متحده قصد دارد تحریم‌های اقتصادی جدیدی را علیه روسیه وضع کند. بنابراین این شائبه وجود دارد که این افراد نیز ممکن است در آینده مشمول این تحریم‌ها شوند. از نظر تحلیلگران روسی، این مسئله می‌تواند بانک‌ها و دیگر سازمان‌های آمریکایی‌ و اروپایی را از تجارت با روسیه منصرف و دلسدر کند.
باین‌حال وزارت خزانه‌داری ایالات متحده انتشار این فهرست را به‌معنای تعمیم تحریم‌های آمریکا به افراد حاضر در فهرست نمی‌داند. در واقع طبق اعلام این وزارتخانه، هیچ‌کدام از این افراد شامل عدم صدور روادید و مسدودشدن دارایی نمی‌شوند. باین‌حال قرارگرفتن نام آنها در این فهرست رابطه آنها با ایالات متحده و بانک‌های اروپایی را پیچیده می‌کند. درواقع با این اقدام، آمریکا به حلقه نزدیکان پوتین هشدار داده که هر لحظه می‌توانند در لیست سباه آمریکا قرار گیرند. نام ۲۱۰ نفر در این فهرست قرار دارد که ۱۱۴ نفر از آنها مقامات دولتی یا تاجار شناخته شده‌اند و ۹۶ نفر دیگر را غول‌های مالی تشکیل می‌دهند که به لطف رابطه‌شان با کرملین،

کاخ ریاست جمهوری یمن در محاصره جدایی طلبان جنوب

کودتا به یاری امارات

حالی است که امارات متحده عربی از کشورهای عضو ائتلاف منطقه‌ای به رهبری عربستان است که عملیات‌های خود علیه حوثی‌های یمن را از سال ۲۰۱۵ آغاز کردند. عملیات هوایی نیروهای این ائتلاف از مارس ۲۰۱۵ آغاز شد؛ حوثی‌ها در آن زمان صنعا، پایتخت و بخش بزرگی از یمن را به کنترل خود درآورده و در حال پیشروی به محل استقرار دولت در عدن بودند. این در حالی است که از یک سال پیش از آن، یعنی سال ۲۰۱۴، شهر جنوبی عدن مقر دولت هادی شده بود. دولت یمن پس از آن به عدن منتقل شد که حوثی‌ها در جنگ خود علیه دولت توانستند کنترل صنعا، پایتخت یمن را به دست بگیرند. سال ۲۰۱۵ و بعد از تلاش حوثی‌ها برای کنترل عدن، این جدایی طلبان جنوب بودند که توانستند آنها را از فرودگاه بین‌المللی عقب برانند و ثبات را به این شهر بازگردانند. در دو سال بعد از آن، جدایی طلبان با دولت هادی متحد شدند و ائتلاف عربستان – امارات نیز از آنها حمایت می‌کرد. باین‌حال اکنون جدایی طلبان جنوب از دولت هادی ناامید شده‌اند و بر این باورند در ازای مبارزه جانانه امتیازات اندکی گرفته‌اند. اتحاد دولت و جدایی طلبان

یک خبر Reuters

که از دو سال پیش خود را برای حضور در رقابت انتخابات ریاست‌جمهوری آماده می‌کند، با حکم شورای مرکزی انتخابات و تأیید دادگاه عالی این کشور از ورود به این رقابت بازماند. جالب اینکه آقای نائوالی که خود یک فعال ضدفساد است، از انتشار این فهرست استقبال کرده است. او در همین رابطه در حساب توئیتر خود نوشت: «خرسن‌دیم که این افراد در یک سطح بین‌المللی به‌عنوان شیاد و دزد شناخته شده‌اند».

در تابستان سال گذشته بود که تحریم‌ها از سوی کنگره آمریکا علیه روسیه تصویب شد و دونالد ترامپ برخلاف میل باطنی‌اش مجبور به امضای آن شد. هدف از آن تحریم‌ها تنبیه روسیه به علت الحاق کریمه به خاک این کشور یاد شده بود و شرکت‌های دولتی روسیه را هدف قرار می‌داد. اما تحریم‌های جدید به نظر وسعت بیشتری دارند و انتظار می‌رود شرکت‌های همکاری‌کننده با نهادهای تحریم‌شده روسی را به فهرست سیاه وارد کند. تحریم‌های قبلی علاوه بر محدودکردن میزان سرمایه‌گذاری شرکت‌های آمریکایی در پروژه‌های انرژی، تجارت را روسیه را برای شرکت‌های آمریکایی سخت‌تر می‌کرد. نشانه‌های تقابل بیشتر ایالات متحده و روسیه در ادامه پررنگ‌تر شد و نشانه‌های این را می‌شد در استراتژی امنیتی جدید آمریکا دید که از مسکو به‌عنوان یک رقیب جدی و تهدیدی علیه امنیت ملی آمریکا یاد شده بود. اما فهرست جدید نشان می‌دهد که ایالات متحده کل نخبان سیاسی و تجاری روس را به چشم دشمن می‌بیند.

تنش در آسمان

البته تنش میان روسیه و آمریکا در روز گذشته، فقط به بحث فهرست ۲۱۰ نفره محدود نماند و این دو کشور در آسمان نیز دچار مشکل شدند. طبق اعلام ایالات متحده، روز گذشته جنگنده ارتش روسیه بر فراز دریای سیاه، بیش‌ازحد به هواپیمای شنود الکترونیک نیروی دریایی آمریکا نزدیک شده است. در همین خصوص وزارت امور خارجه آمریکا در بیانیه‌ای از روسیه خواست تا از اقدامات غیرامن خود که می‌تواند به‌دلیل اشتباهات محاسباتی جان خدمه پرواز هر دو کشور را به خطر بیندازد، بکاهد. وزارت دفاع روسیه نیز روز دوشنبه بیانیه‌ای درباره واقعه بر فراز دریای سیاه منتشر کرد و گفت یک فروند سوخو-۲۷ آن کشور «یک هواپیما ئی-پی-۳ ارتش آمریکا را رهگیری کرده است». به گفته مسکو «تمامی اقدامات احتیاطی» پروازی در جریان این واقعه لحاظ شده است.

دراین‌میان دولت مرکزی سوریه هم به دلیل گسترش جبهه‌ها و حجم درگیری با گروه‌های مسلح مختلف، ناچار به پذیرش منطقه خودگردان کردستان سوریه شد. در این هفت سالی که از جنگ داخلی سوریه می‌گذرد، بنده به‌عنوان خبرنگار جنگ که چند باری به سوریه سفر کرده‌ام، مطلعم که هم کردها و هم دولت مرکزی بارها در مواقع مختلف به یکدیگر کمک رسانده‌اند و نمونه آن حضور نیروهای مدافع خلق در جنگ حلب بود که همراه با ارتش سوریه با تروریست‌ها می‌جنگیدند. اما امروز در سال

۲۰۱۸، شرایط هم برای دولت مرکزی و هم برای کردها تغییر کرده است. از سویی دولت مرکزی با کمک گرایش توانسته است توان نظامی خود را بازیابد و بر ۶۰ درصد از خاک سوریه احاطه یابد و از سوی دیگر کردها با نبردهای سخت، داعش را با کمک آمریکا از شرق فرات به عقب راندند و موفق شدند ۳۰ درصد از خاک سوریه را در اختیار بگیرند؛ بنابراین به صورت بالقوه، این دو درحال‌حاضر هم می‌توانند یک شریک استراتژیک باشند و هم می‌توانند یک رقیب خطرناک برای یکدیگر باشند که این مسئله را تنها سازش و گفت‌وگوی سیاسی بین طرفین می‌تواند مشخص کند. امروز که ترکیه در مرزهای شمالی سوریه جنگ‌افروزی را آغاز کرده و قصد کنترل غفرین را دارد، موقعیت مناسی است که دو طرف به یکدیگر نزدیک شوند و روند تقاهم سیاسی و نظامی را در قبال آینده سوریه ایجاد کنند. واقعیت این است که نه شرایط بین‌المللی و منطقه‌ای و نه واقعیت سرزمینی شمال سوریه اجازه هیچ‌گونه جدایی و انفکاک جغرافیایی را به کردها

در سوریه نمی‌دهد، همچنان که در عراق نداد. از طرف دیگر خود کردهای سوری هم بارها همبستگی با سوریه و احد را اعلام کردند و حتی سیستم فکری آنها که معتقد به «برادری ملت‌ها»ی سوری است، خواهان این قضیه است؛ بنابراین اتحاد بین دولت مرکزی و کردها می‌تواند نقطه عطف حفظ یکپارچگی و اقتدار سوریه در برابر تجاوزات ترکیه باشد. در‌حال‌حاضر اختلافاتی بین دو طرف بر سر حضور آمریکایی‌ها در مناطق کردنشین و شرق فرات، موضوع انرژی و مسئله خودمختاری وجود دارد که موارد قابل بحثی است و طرفین می‌توانند در راستای استقرار هرچه سریع‌تر نظم و یابان جنگ در سوریه، بر سر آن به توافق برسند. با توجه به سابقه تاریخی و دوام این موضوع هفت‌ساله در هر دو طرف انعطاف این موضوع دیده می‌شود که برای پایان‌دادن به موجودیت تروریسم و جلوگیری از بلندپروازی‌های ترکیه در خاک سوریه، به توافق استراتژیک و راهبرد همکاری برسد و این مستلزم آن است که نیم‌نگاهی هم به توافقات صورت‌گرفته در نشست‌هایی از قبیل آستانه و سوچی هم داشته باشند.

چهارشنبه ۱۱۰ بهمن ۱۳۹۶

نگاه

راه‌برون‌رفت از بحران کردها

● **افشین غلامی:** رابطه کردها و دولت‌های سوریه، در ۸۰ سال اخیر پر از فراز و فرود بوده و مبارزات ملی‌گرایان کرد برای احقاق حقوق‌شان در برابر افسران نظامی ناسیونالیست-عرب همواره به نفع خط نظامی عرب تمام شده است. اواخر دهه ۶۰ میلادی واوج جریان ناسیونالیستی عربی با پرچم‌داری جمال عبدالناصر در جهان عرب، سوریه و عراق را نیز وارد این دوران گذار کرد. رویه ناسیونالیستی با پس‌زمینه تفکرات سوسیالیستی افسران نظامی را به دنبال اصلاح و تغییر در این دو کشور کرد و از دل آن افرادی مانند حافظ اسد و صدام حسین ظهور کردند. دراین‌بین همراه با رشد ناسیونالیسم عربی، ناسیونالیسم کردی هم در عراق و سوریه به اوج خود رسیده بود، اما به دلیل صفارایی نابرابر و برخورداری ملی‌گرای عربی از عقبه پشتیبانی‌شده دولت‌های عربی و اتحادیه‌عرب، کردها فاقد چنین ضمانت‌های اجرایی بودند و در عمل ناسیونالیسم کردی در برابر ناسیونالیسم عربی در عراق و سوریه تن به شکست داد و از پس آن پروژه تعریب و کمربندی عربی در مناطق کردنشین عراق و سوریه آغاز شد و در دو دهه، ده‌ها هزار نفر از اعراب را برای ایجاد مناطق حائل میان مناطق کردنشین برای گسست در نواحی کردنشین این دو کشور سکنا دادند. دراین‌میان حافظ اسد، پدر بنشار اسد، رئیس‌جمهور فغلی سوریه، سیاست دوگانه‌ای را در قبال کردهای عراق و سوریه در پیش می‌گرفت. از سویی خود را حامی برخی از جریان‌های کرد عراقی می‌دانست و از طرف دیگر کردهای ملی‌گرای سوری را سرکوب می‌کرد و در پروژه تعریب، تابعیت تعداد زیادی از شهروندان خود را لغو کرده، اقدامی که با آغاز درگیری‌ها در سوریه، فرزند او بشار اسد آن را بازبینی کرد و تابعیت را دوباره به این دسته از شهروندان سوری بازگرداند؛ اما اوج همکاری دولت حافظ اسد و کردها به مناقشه حزب کارگران کردستان (پ‌ک‌ک) برمی‌گردد و این زمانی بود که دولت ترکیه، سوریه را به تجهیز و اسکان این گروه چپ‌کرد متهم می‌کرد و حتی در سال ۱۹۹۷ تا اقدام تمام‌عیار نظامی یمن دو طرف بیش رفت که در نهایت دولت سوریه ناچار شد «عبدالله اوجالان»، رهبر حزب کارگران کردستان را به دلیل جلوگیری از آغاز جنگ بین دو کشور از این کشور «خراج» کند.

اما با آغاز درگیری‌ها، کردها توانستند تبدیل به بازیگر محلی توانمندی در منازعات سوریه شوند و